Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Staphorst
[redacted]
7950 AA Staphorst

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

[redacted]

DSO-verzoeknummer
Hoofdzaak RCE: 1776131 / Deelzaak 1891216 / SAM-205038

Onze referentie
1891216

Uw referentie

Datum 21 juli 2026
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Adres	Kerklaan 5
Postcode/plaats	7951CD Staphorst
Gemeente/provincie	Staphorst; Overijssel;
Monumentnummer	34280

Geacht college,

Op 18 november 2025 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging aan bovengenoemd pand. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag. Hieronder leest u mijn advies en motivering.[1]

Advies
Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning voor de constructie (de geschroefde funderingspalen) niet te verlenen. Indien er een second opinion wordt afgegeven door een constructeur met aantoonbare ervaring met dit soort gelijke situaties of met een gefundeerde onderbouwing en uitleg van de constructieve aanpak (zoals wordt uitgelegd in de motivering van dit advies), dan zal ik het advies heroverwegen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen.

Het plan
Het verbouwen van het achterhuis/ stalgedeelte van een bestaande boerderij. Het woonhuisgedeelte blijft zoals het is.
Wijzigingen aan de plattegrond: Het realiseren van een grote woonkeuken en een slaapkamer en een kantoor met daartussen een gang, een bijkeuken, een badkamer en een trapopgang naar de verdieping. Met de scheiding van de boerderij worden de baanderdeuren in de linkerzijgevel bij het achterhuis getrokken. Op de verdieping komen een overloop en twee slaapkamers. Voor de nieuwe functie van het achterhuis wordt een nieuwe betonnen begane

[1] Op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob).

grondvloer/funderingsplaat aangebracht op buispalen. De woningscheidende wand (eveneens nieuw) wordt op een betonnen funderingsbalk op palen geplaatst.

Op 21 april 2026 heeft de RCE geadviseerd op ditzelfde plan (met referentie 1776131). In dit eerdere advies zijn meerdere vragen gesteld en onduidelijkheden genoteerd die hebben geleid tot de negatieve uitkomst van dat advies. Als voorwaarde is meegegeven dat het beantwoorden van de vragen of het aanpassen van de detailtekeningen tot een positief advies kan leiden.

Motivering
Met dit tweede verzoek om advies stuurt u stukken mee waarin de gestelde vragen door de architect zijn beantwoord. Hartelijk dank daarvoor, dat werkt zeer verhelderend. Al had ik mij kunnen voorstellen dat het een en ander ook in vooroverleg met elkaar besproken had kunnen worden.

Hieronder reageer ik puntsgewijs op de reacties (voor de leesbaarheid eerst de opmerking uit het advies 21-4-26, daarna de reactie daarop van 8-7-26 en daarna de tekst van dit advies), dit ter verduidelijking en onderbouwing van dit tweede advies.

Kopie 21-4-26: Voor de vloer is het advies op een of andere manier de stalindeling in het zicht te brengen, dat kan verschil in materiaal zijn, of kleur, of een streep van een ander materiaal. De nadruk zou moeten komen op de breedte van de zijbeuken (met zicht op de kap) en de lengtewerking van de stal.

> Kopie 8-7-26: De bestaande betonvloer is alleen aanwezig bij een klein stuk van de linker zijbeuk. De rest van de begane grondvloer is niet aanwezig, dit is zand of tegels.
>
> > 21-7-26: Inderdaad is de stalvloer nu niet meer helemaal aanwezig. Het advies is met het aanbrengen van een nieuwe betonvloer (voor het woonhuis) op een of andere manier te verwijzen naar de oude stal. Dit kan zijn door de contour van een eventuele grup aan te geven in de afwerking, of de plaatsing van stalmuurtjes oid. Het gaat er om dat het oude gebruik van de stal op subtiele wijze nog zichtbaar blijft.

Kopie 21-4-26: Wat betreft de bestaande constructieve houtconstructie van het achterhuis hoort het geheel gehandhaafd te blijven maar kan wel worden opgeschoond. Maak duidelijk wat er gedemonteerd gaat worden. Graag ontvangen we een slooptekening. Zodat duidelijk blijkt wat behouden blijft en wat gedemonteerd wordt.

> Kopie 8-7-26: Op pagina 4-6 hebben we een toelichting met foto's gemaakt zodat duidelijk wordt wat opgeschoond wordt en wat behouden blijft.
>
> > 21-7-26: Voor het herstellen van gebintstijlen verwijs ik naar de Uitvoeringsrichtlijn URL 3001 (stichting ERM) Historische houtconstructies.

Kopie 21-4-26: Detail 2 (dak met rietdekking): wordt het riet vernieuwd? Bij nu of in de toekomst onderhoud of vernieuwen van rietbedekking is dit een kwetsbaar detail: hoe wordt voorkomen dat de folie tussen isolatie en rietlatten/rietdekking niet beschadigd? Onder de rietlatten kan nu eventueel doorslaand vocht niet weg. Is het riet traditioneel gebonden aangebracht of is het een schroefdak op

rietlatten? Dit detail roept te veel vragen op, een duidelijke bestaande toestand is voor de beoordeling van groot belang.

Kopie 8-7-26: Dit detail is aangepast, het riet wordt geheel vernieuwd en het wordt een schroefdak.

21-7-26: Onder het riet wordt spaanplaat als schroefdak aangebracht. Spaanplaat is niet waterbestendig en geeft voor een geschroefde binddraad mogelijk niet voldoende houvast. Zie voor deze constructies de Uitvoeringsrichtlijn URL 4004 Riet (stichting ERM). (Geldt ook overige details met rietenkap.)

21-7-26: 'Detail 3 en 4 bestaand': Dit is op verzoek aangevuld. Klopt het dat in de bestaande situatie er al sprake is van een houten kozijn met dubbel glas? In de negge ontstaan er koudebruggen. Advies om dit aan te passen.

Kopie 21-4-26: Waarom worden er nieuwe daksporen tegen de bestaande daksporen geplaatst? Hoe is dit gedacht? Is er dan nog ruimte voor het aanbrengen van isolatie? Hoe worden holtes opgevuld?

Kopie 8-7-26: Hiervan hebben we een detail toegevoegd, zie detail 11 en 11a. De nieuwe daksporen zijn bedoeld voor het uitvlakken van de kap en worden bevestigd aan elke bestaande spoor.

21-7-26: De kap uitvlakken (exterieurzijde) is niet wenselijk: het golvende karakter van de oude kap refereert aan de ouderdom van de constructie. Door bijvoorbeeld, een kleiner en dunner formaat dakplaten/dakbeschot te kiezen is het niet nodig om de constructie uit te vullen voor een schroefdak. Blijf de contouren van de exterieurzijde van de sporen volgen.

Kopie 21-4-26: Detaillering voorzetwanden: spouw is erg theoretisch, beter geen holtes/ruimte opnemen tussen bestaand metselwerk en nieuwe isolatieschil. Hoe worden bestaande gevelopeningen opgenomen in de voorzetwand? Hoe wordt daar geïsoleerd?

Kopie 8-7-26: De ruimte (spouw) is zo getekend omdat de bestaande wanden allemaal niet recht zijn. Om dit probleem te verhelpen is hier ruimte tussen aangehouden. In de voorzetwand is een dampremmende folie opgenomen.

21-7-26: Let op voldoende ventilatie en voorkom koudebruggen en lekken in de dampremmers e.d. (ook in installaties/elektrabuizen/WCD/etc.).

Hieronder worden de vragen, antwoorden en reacties over funderingsplaat en funderingspalen gebundeld en van een reactie voorzien:
Kopie 21-4-26: Is er een onderbouwing voor het toepassen van de nieuwe betonvloer? Duidelijk dat er een nieuwe vloer onder moet, maar waarom deze en waarom op deze manier?

Kopie 8-7-26: De vloer moet op deze manier uitgevoerd worden omdat de vloer ook deels dragend wordt. Draagkracht van de grond zit op 1,5m diep. De grond in het achterhuis kan niet verdicht worden. Grondverbetering is vanwege de diept niet haalbaar (trillingen of afgraven zouden bestaande constructie kunnen aantasten en/of beschadigen) Daarom komen onder de vloer korte boorpaaltjes zodat de vloer voldoende draagkracht heeft.

Kopie 21-4-26: De gebintstijlen (dus de houten dakconstructie) komt op deze vloer te staan terwijl de muren op hun bestaande fundering blijven staan. Het gebouw komt daarmee op twee funderingen te staan, is dat onderbouwd/noodzakelijk?

> Kopie 8-7-26: De fundering van de bestaande gebinten en wanden blijft zoals bestaand en de betonvloer kom er niet onderdoor. Zie ook detail 5.

Kopie 21-4-26: Wordt de nieuwe woningscheidende wand ook nog weer separaat op een funderingsstrook gezet? Onduidelijke funderingstekening. Is er een constructierapport/advies?

> 8-7-26 Dit is herzien, er wordt nu een funderingsbalk op palen toegepast. (zie statische berekening) Deze balk zit met bovenkant op de zelfde hoogte als bovenkant ruwe vloer.
>
> > 21-7-26: Detail 8: let op koudebrug/condensatie van de stalen trekstang.

21-7-26: Er wordt met de aangepaste stukken nog niet aangetoond waarom alleen de nieuwe vloer en woningscheidende wand van funderingspalen wordt voorzien. Hoe gaat voorkomen worden dat aan de ene kant de nieuwe vloer en woningscheidende wand en aan de andere kant het bestaande casco van gevels en gebintconstructie (met nieuwe verdiepingsvloer), ongelijkmatig gaan zakken? In soortgelijke situaties worden nieuwe funderingsvloeren door (bijvoorbeeld) inkassingen en het opnemen van bestaande poeren in de nieuwe fundering geborgd met gelijkmatige zakking. Een ingekaste funderingsplaat kan in veel gevallen ook al voor voldoende draagvermogen zorgen en voor gelijkmatige zakking (ook met de omgeving).
Daarnaast is het loshouden van de nieuwe betonvloer van de bestaande constructie ook een mogelijk probleem met grondwaterstanden. Inklinken/zakken van de bodem kan er ook toe leiden dat de isolatie onder de nieuwe betonvloer mee zakt en er loze ruimtes tussen betonvloer en isolatie ontstaan.
Dit is de reden dat ik een second opinion adviseer van een constructeur met ervaring met monumenten om deze casus te beoordelen, of het aanleveren van een zeer duidelijke en onderbouwde toelichting waarom de voorgestelde methode de juiste is en alternatieven dat niet zijn.

Voor het aanbrengen van een funderingsplaat op palen is geen onderbouwing gegeven. Als de grond ongeroerd (aangestampt door vee/gebruik) blijft is dit mogelijk ook voldoende draagkrachtig? Volgens de bodemdalingkaart (bodemdaling in de ondiepe ondergrond) zakt dit gebied zo tussen de 1,5 a 2mm per jaar. (bron: De kaart is gemaakt door het Nederlands Centrum voor Geodesie en Geo-Informatica (NCG) met gegevens uit 2018.) De vraag is namelijk hoe een gebouw zich gaat houden die deels op een draagkrachtige laag staat en deels op inklinkende (veen)grond?

Er is alleen een berekening van de constructeur aangeleverd waarin wordt aangegeven hoe de betonvloer met wapening is berekend. Er is echter niets van een sondering of iets dergelijks dat aangeeft dat er moet worden gefundeerd op palen. Ook is er niet bekend waar de draagkrachtige onderlaag zich bevindt voor deze locatie. Daarnaast is ook niet duidelijk waarom de nieuwe vloer compleet los gehouden wordt van het bestaande casco/draagconstructie. Ongelijke zetting zal zo mogelijk op kunnen treden met alle gevolgschade van dien.

Een verduurzamingstip: het is te overwegen om in de nieuwe verdiepingsvloer en de wanden die daarop komen te staan tegen de gebintplaten aan, te voorzien van isolatie. Op die manier kunnen slaapkamers als (klimaat)buffer dienen en wordt het te verwarmen volume een stuk kleiner. Een slaapkamer kan dan eventueel (indien een keer gewenst) even worden bijverwarmd als dat echt nodig is. Ander voordeel is dat vloer en wanden dan ook geen 'lege klankkasten' meer zijn die veel geluid doorgeven/versterken.

Uitgangspunten
Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij *'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'* op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning naar RCE
Graag wijs ik u op de verplichting om binnen een week na verlening van de omgevingsvergunning, een afschrift te sturen naar de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dat kan via de samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.[2]

Vragen
Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Adviseur Architectuurhistorie

[2] Volgens artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit.